

Η ΥΠΑΓΩΓΗ ΕΠΤΑ ΧΩΡΙΩΝ ΤΟΥ ΒΑΛΤΟΥ ΣΤΟ Ν. ΑΡΤΑΣ

Πρό ολίγων ετών το Υπουργείον Εσωτερικών ετοίμασε διάταγμα υπαγωγής επτά χωριών της Επαρχίας Βάλτου, διοικητικώς, εις τον Νομόν Άρτης. Και ενώ η ενέργεια αυτή προχώρησε δια τήν πραγματοποίησίν της, έντονοι διαμαρτυρίες σηκώθησαν κυρίως από το Μενίδι. Λαγκάδα κλπ. εναντίον της ενέργειας αυτής και έτσι εμπαιώθη η υπαγωγή των στην Άρτα.

Ανεκάνεν η επαρχία αυτή ήταν συνδεδεμένη με την Άρτα και αυτό ήταν το συμφέρον της εκτός πάσης συζήτησεως. Ούτε η αγορά του Αγρινίου, ούτε η έδρα του Νομού, το Μεσολογγί, εξηπηρετούσαν τα συμφέροντα τους. Η Άρτα για τίς συναλλαγές τους, για το Δικαστήριον, για τα σχολεία και ουδόλως ο Καρβασσάρης η τό Αγρινίον. Άλλωστε όπως ενθυμούμαι εδώ στην Άρταν ετελείωσε το Γυμνάσιον ο πατήρ Ρακοφυλλός, οι υπουργοί Στελίου Χούτας, Δημήτριος Καραϊσκάκης, οι Τακνισιοί, ο Ευαγ. Προκακίης, ο Ρεμουνόδας και τσσα άλλα παιδιά τότε, από τόν Καρβασσάρα η τόν Βάλτον. Και είναι τσοός ο δεσμός της Άρτης με τόν Βάλτον, ώστε, κάθε χρόνο τήν ζώνην του Μενιδιού οι Αρτινοί τήν δίδουν. Χωρίς τους Αρτινούς τό Μενίδι ως καλοκαιρινό κεντρο θα είχε σβήσει.

Κατά τας αρχάς του 1967 είχαμε σκεφθεί με τόν τότε Νομαρχήν Άρτης να δημιουργήσουμε κέντρο καλοκαιρινό επί τής παραλίας του Αμβρακικού στο «Ράμα» δίπλα από τα ιχθυοτροφείον Αγρίλος και μετέβη ο Νομαρχήν με τεχνικούς υπαλλήλους δια να ερευνήση τόν τρόπον προσπελασεως ως τήν παραλίαν, εξετάζων τήν οδόν τής Κοπραίνης ή τής άλλης, τής αγροτικής, του Αννίνου. Θελήσαμε να δημιουργήσμε καλοκαιρινό κέντρο για τόν μήνια των Αρτινών επί παραλίας του Νομού Άρτης και με τήν ελπίδα ότι εκεί θα εγίνοντο και άλλες εγκαταστάσεις εστιατορίων, καφενείων.

Εμσεολάβησε τό «προξικόπημα», ο Νομαρχήν απελύθη και η προσπάθεια εγκαταλείφθη. Και ενώ η Άρτα είναι ζωή για τό Μενίδι και τό συμφέρον του Βάλτου είναι η Άρτα εναντιώθησαν δια τήν υπαγωγήν αυτήν και επέτυχον τήν μετασίωσιν της. Τήν επομένην τής απελευθερώσεως της Άρτης 1883 και αυτοί οι τότε βουλευταί του Βάλτου ανεγνώρισαν τό συμφέρον τής επαρχίας των και ζήτησαν τήν υπαγωγήν της εις τόν Νομόν Άρτης. Επρωσοστάτησαν δέ δι' αυτήν οι βουλευταί Κων. Σωτ. Στράτος, Ανδρέας Στράτος, οίτινες τόν Δεκέμβριον του 1882 κατέθεσαν εις τήν Βουλήν τήν

Του ΔΗΜ. Φ. ΚΑΡΑΤΖΕΝΗ

πάκτου, Τριχωνίας, Ευρυτανίας και Ξηρομέρου.

Δια τούς λόγους τούτους παρακαλώ τήν Βουλήν, ίνα τα χίστα ψηφίση τόν προτεινόμενον νόμον περί υπαγωγής τής επαρχίας Βάλτου εις τόν Νομόν Άρτης.

Ο εκ Βάλτου βουλευτής
Κ. Σ. ΣΤΡΑΤΟΣ

ΣΧΕΔΙΟΝ ΝΟΜΟΥ

Άρθρον 1.

Η επαρχία Βάλτου αποσπάται εκ τού Νομού Άκαρνανίας και Αιτωλίας και προσαρτάται εις τόν Νομόν Άρτης.

Άρθρον 2.

Άπασαι αι εκκρεμείς εκκλησιαστικαί, δικαστικαί και διοικητικαί υποθέσεις τής επαρχίας ταύτης παραπέμπονται εις τας εν Άρτη εκκλησιαστικας, δικαστικας και διοικητικας αρχάς.

Άρθρον 3.

Αι κατ' εφεσιν ευρισκόμεναι εκκρεμείς δικαστικαί υποθέσεις ενώπιον των εν Πάτραις Έφετών παραπέμπονται εις τό Έφετεϊόν Κερκυρας.

Οι βουλευταί

Κ. Σ. ΣΤΡΑΤΟΣ, Κ. ΚΟΤΤΙΚΑΣ, Α. ΣΤΡΑΤΟΣ.

Παρήλθεν ένας χρόνος και επειδή η πρότασις νόμου δεν εισηγήτο εις τήν Βουλήν προς ψηφισίν, κατά τήν συνεδρίασιν τής Βουλής τής 20 Δεκεμβρίου 1883 ο βουλευτής Βάλτου Ανδρέας Στράτος λαβών τόν λόγον επέμενεν επί τής προτασεως του.

Συνεδρία 20 — 12 — 1883

Προεδρος: Ο κ. Στράτος έχει τόν λόγον.

Α. ΣΤΡΑΤΟΣ: Κατά τήν παρελθούσαν Σύνοδον είχα φέρει δύο προτάσεις Νομού η μιν μία αφείρα τήν Έπαρχίαν Βάλτου, η οποία συνδέεται διοικητικώς με τόν Νομόν Μεσολογγίου, κείται όμως πλησιέστερα του Νομού Άρτης. Ο Νομός Μεσολογγίου, ως γνωρίζετε, έχει τσοσούτον πληθυσμόν, ώστε η επαρχία Βάλτου καθυστερεί σπουδαίως υπό διοικητικήν και δικαστικήν αποσιν, υποφέρει δέ και υπό Έρατικήν αποσιν, διότι σπανίως ο Νομαρχήν δύναται να υπάγη εκεί και να επιτηρήση κατά ποσον η υπηρεσία του εκτελείται. Έντεύθεν είχον πέρσειν υποβαλεί πρότασιν, όπως ενωθή η Έπαρχία Βάλτου μετ' του Νομού Άρτης. Ο νομός Άρτης αποτε

των δεκτριών του τοσε κατεσσαν εις την βουλην την κάτωθι πρότασιν Νόμου.

Αριθ. 122.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Δικαιολογητική τής εισαγωγής του νομοσχεδίου περί προσαρτήσεως τής επαρχίας Βάλτου εις τόν νομόν Ἀρτης.

Πας προτεινομενος νόμος δέον νά προβλεπῆ εις τό συμφέρον του τόπου.

Ὁ προβαλλόμενος νόμος, κύριαι βουλευταί, περί υπαγωγῆς τής επαρχίας Βάλτου εις τόν Νομόν Ἀρτης τά μάλιστα συμφέρει εις τήν επαρχίαν Βάλτου, τούς λοιπούς κατοίκους του Νομού Ἀκαρνανίας καί Αιτωλίας καί εις πάσας τάς εν Μεσολογγίῳ ἐκκλησιαστικάς δικαστικάς καί διοικητικάς αρχάς. Καί εις μέν τήν επαρχίαν Βάλτου, διότι τό ἀπώτερον χωρίον του Βάλτου εκ τής Ἀρτης ἀπέχει μόλις δέκα ὥρας, καί τοιοῦτον εἶναι ἡ Λεπενού, καί τό πλησιέστερον ἀπέχει τό πολὺ τρεῖς ὥρας ὅπερ εἶναι τό Ἄννινον καί ἡ Λαγγάδα ἐν τῷ ἀπώτερον χωρίον τής επαρχίας Βάλτου εκ του Μεσολογγίου ἀπέχει τριάκοντα δύο ὥρας, τοιοῦτον δέ εἶναι τό χωρίον Αὐλακί, καί τό πλησιέστερον ἀπέχει εκ τού Μεσολογγίου δώδεκα ὥρας καί ὅπερ εἶναι ἡ Λεπενού, ὥστε εἰάν παραβάλλωμεν τό πλησιέστερον χωρίον του Βάλτου πρὸς τό Μεσολόγγιον, καί τό ἀπώτερον χωρίον του Βάλτου πρὸς τήν Ἄρταν πάλι ἔχομεν κέρδος δύο ὡρῶν. Προσθέσατε δέ ὅτι τόν χειμῶνα διακόπτεται ἐντελῶς ἡ συγκοινωνία του Βάλτου πρὸς τό Μεσολόγγιον, καθόσον ἐν τῷ μεταξύ υπάρχουναι πλείστοι μικροί ποταμοί καί ρυακες καί αὐτός ὁ Ἀχελῷος ποταμὸς ἐνεκα δὲ τούτου πολλοὶ ἀνθρώποι δέν τολμῶσι νά καταγγείλωσι τούς ἀδικῶντας αὐτούς, διότι συλλογίζονται ὅτι πρέπει νά μεταβῶσιν εις Μεσολόγγιον, πλείστοι δέ μάρτυρες κλητευόμενοι ἐνεκα τού ἀδυνάτου τής μεταβασιῶς των εις Μεσολόγγιον γίνονται φυγῶδικοι, καί αὐτοὶ μέν καταδιώκονται, οἱ δέ κατὰ γοροῦμενοι ἐτι μάλλον θρασυνοῦνται διότι δέν ἐκδικάζονται κατ' αὐτῶν δικαίως ἐγκαίρως, καί δι' αὐτὸ παρατηρούμεν, ὅτι δικαίως ἐκδικάζονται μετὰ πέντε καί οκτῶ ἐτη. Εἰς δέ τας ἐν Μεσολογγίῳ δικαστικάς καί λοιπὰς αρχάς ἐπίσης συμφέρει, ὡς καί ἀπαντας τούς λοιπούς κατοίκους του Νομού Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας, διότι ἡ περιφέρεια του Νομού αὐτοῦ εἰς υπερβολικά μεγάλη καί συνεπὺς λίαν βραδέως περαιούνται αἱ υποθέσεις τῶν κατοίκων καί ἰδίως αἱ δικαστικάί, ἀπόδειξις δέ εἶναι, ὅτι υποθέσεις δικαστικάί περαιούνται μετὰ πέντε καί οκτῶ ἐτη, οὐδέποτε δέ τό δικαστήριον ἐκεῖ ευρῆθι ἐνήμερον ἐξ οὐ μεγίστη βλάβη προσγίνεται εις τούς κατοίκους του Νομού. Ἐάν λοιπὸν προσαρτηθῇ ἡ επαρχία Βάλτου εις τόν Νομόν Ἀρτης, ὁ μέν Βάλτος θέλει ὑφελθῆ καί ὡς εκ τής ἐλαχίστης ἀποστάσεως καί διότι δέν χωρίζεται ἀπὸ τήν Ἄρταν δια ποταμῶν καί διότι ὁ Νομὸς Ἀρτης ἔχων μικρὰν περιφέρειαν καί ὀλίγον πληθυσμόν θέλουσιν ἐκδικάζεσθαι αἱ τε πολιτικάί καί ποινικάί υποθέσεις του τάχιστα, ἐξ οὐ μεγάλη ὑφέλεια ἐπίσης καί αἱ ἐν Μεσολογγίῳ ἀρχαί θέλουσιν ελαφρυνθῆ, καθόσον θά ἀφαιρεθῶσι πολλαὶ πολιτικάί καί ποινικάί υποθέσεις καί θέλει κατασταθῆ ἴσως τό δικαστήριον ἐνήμερον ὅπερ ἐνδιαφέρει τά μάλιστα τῆς επαρχίας Μεσολογγίου, Ναυ

καὶ Βαλτου μετὰ του Νομού Ἀρτης. Ὁ νομὸς Ἀρτης ἀποτελεῖται εκ δύο μόνον μικρῶν Ἐπαρχιῶν, τῶν οποίων ὁ πληθυσμὸς ἀναβαίνει εἰς 25.000 κατοίκων, καί εὐρίσκω ἀποπὸν διὰ 25.000 μόνον ψυχῶν νά ὑπάρχη Νομὸς, τοῦτέστι Νομὸς Ἀρτης, Δικαστήριον, Ἀρχιεπίσκοπος καί τέλος ὅλοι αἱ Ἀρχαί, ἐνὼ ἄλλοι Νομοὶ του Κράτους ἔχουν ἐπέκεινα τῶν 100.000 ψυχῶν. Διὰ τούτο νομίζω καί πιστεύω, ὅτι ἡ Κυβέρνησις δέν θά φέρῃ ἀντίρρησιν, ὅπως ἡ Ἐπαρχία Βάλτου, ἥτις μετὰ του Νομού Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας ἀποτελεῖ πληθυσμόν 150.000, ἀσπασθῆ διοικητικῶς, ἱερατικῶς καί δικαστικῶς, καί προστεθῆ εις τόν Νομόν Ἀρτης, καί οὕτω ὁ Νομὸς τής Ἀρτης, ἔχων πληθυσμόν τουλάχιστον 50.000 ψυχῶν, θά θεωρεῖται δικαίως ὁποσδήποτε Νομὸς, ὅπως π.χ. ὁ Νομὸς Ζακύνθου. Ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐξαιτούμαι ταχέως τήν συνδρομὴν τής Κυβερνήσεως καί τής Βουλῆς ἐπὶ τού ζητήματος τούτου διότι ἱερατικῶς ἡ Ἐπαρχία Βάλτου ὑποφέρει σπουδαίως. Οἱ πλείστοι ἱερεῖς τής Ἐπαρχίας ταύτης, καταγόμενοι ἀπὸ τήν Ἠπειρον, υπάγονται μέν εις τό Μεσολόγγιον, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐγένοντο ἱερεῖς εις Ἄρταν καί εις Πρέβεζαν, δέν ἔχουν τό δικαίωμα σήμερον νά ἱεουργούν. Τό τοιοῦτον κακόν πρέπει νά προληφθῆ, διότι τουλάχιστον αἱ βαπτίσεις καί οἱ γάμοι πρέπει νά τελῶνται νομίμως. Ὑπὲρ τής προτάσεως μου συνηγορεῖ καί ἡ ἀπόστασις, διότι τό Μεσολόγγιον ἀπέχει 15 ὥρας του Βάλτου, ἐνὼ ἡ Ἄρτα ἀπέχει μόνον δύο ὥρας. Πέρυσι καί ἰδιαίτερος παρεκάλεσα τόν κύριον Ὑπουργόν, καί εις τήν Βουλὴν υπέβαλον πρότασιν, καί ἀπορῶ πῶς δέν εθεραπεύθη αὐτό τό πρᾶγμα, τό οποίον εἶναι πολὺ σπουδαίον διὰ τήν Ἐπαρχίαν Βάλτου. Παρακαλῶ λοιπὸν τήν Βουλὴν νά θεωρήσῃ τό ζήτημα τούτο ὡς κατεπείγον ἢ τουλάχιστον νά δεχθῆ νά ἐγγραφῆ εις τήν ἡμερησίαν διάταξιν ἡ πρότασις μου, καί τοιοῦτοτρόπως ἐν καιρῷ νά ἔλθῃ εις συζήτησιν, ὅποτε ἡμπορῶ νά προσθέσω κάτι τι περισσώτερον.

